

MARIÁN GAVENDA

CEZ
KRÍŽ
K SVETLU

ZEM Z GERSEMANSKÉJ ZÁHRADY

CEZ
KRÍŽ
K SVETLU

„Nás ženie Kristova láska,
keď si uvedomíme, že ak jeden
zomrel za všetkých...
aby aj tí, čo žijú, už nežili pre seba,
ale pre toho, ktorý za nich zomrel
a vstal z mŕtvych.“

2 KOR 5, 14-15

MARIÁN GAVENDA

CEZ / \
KRÍŽ
K SVETLU

PERFEKT

Text © Marián Gavenda

Photo © Marián Gavenda, 1996 – 2016

Design © Lýdia Valter

Slovak edition © Perfekt, 2016

Na obálke: Pastiersky kríž Jána Pavla II., Vatikán

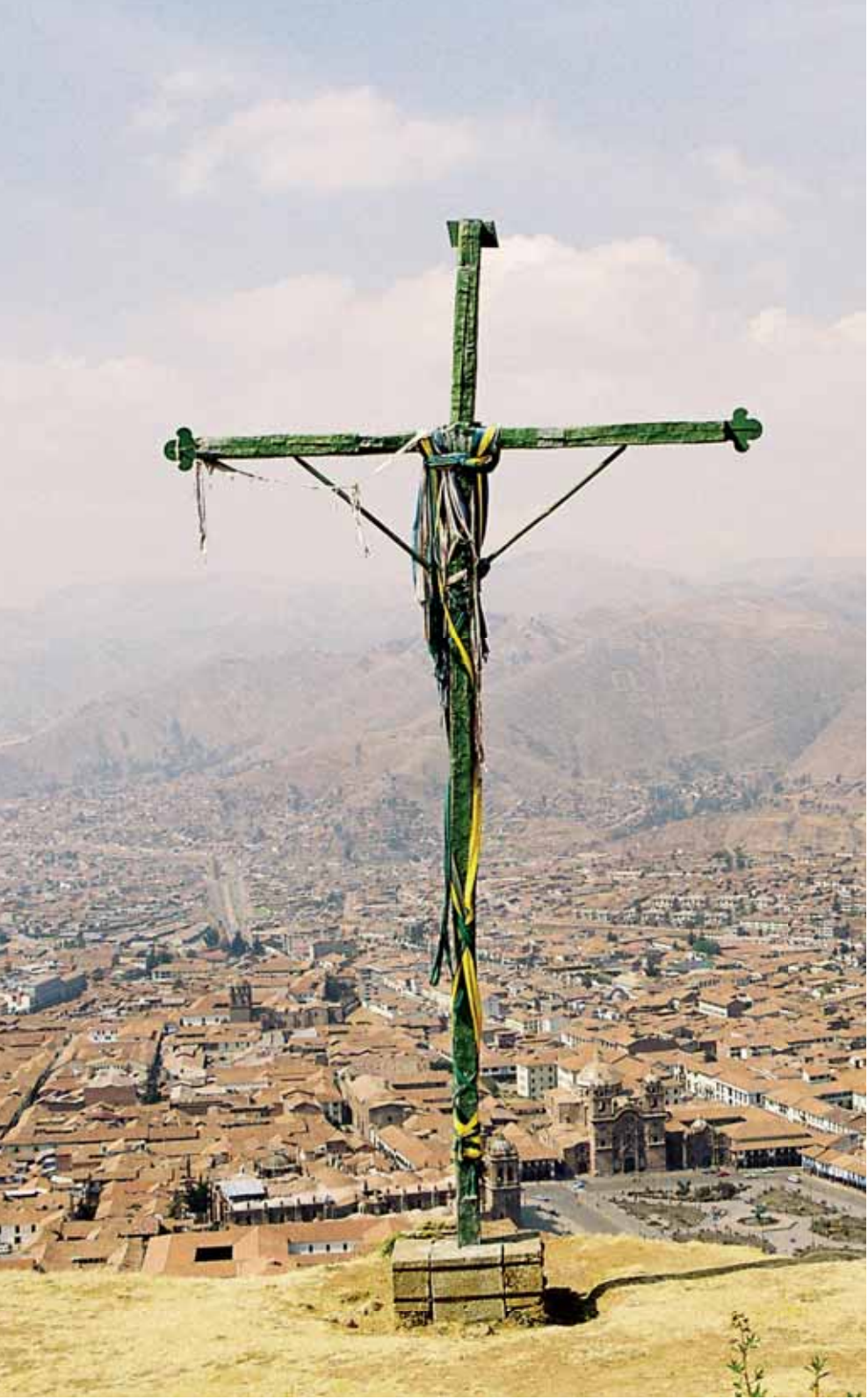
Zem, ktorú autor v Getsemanskej záhrade žehnal
a priniesol do tejto knihy.

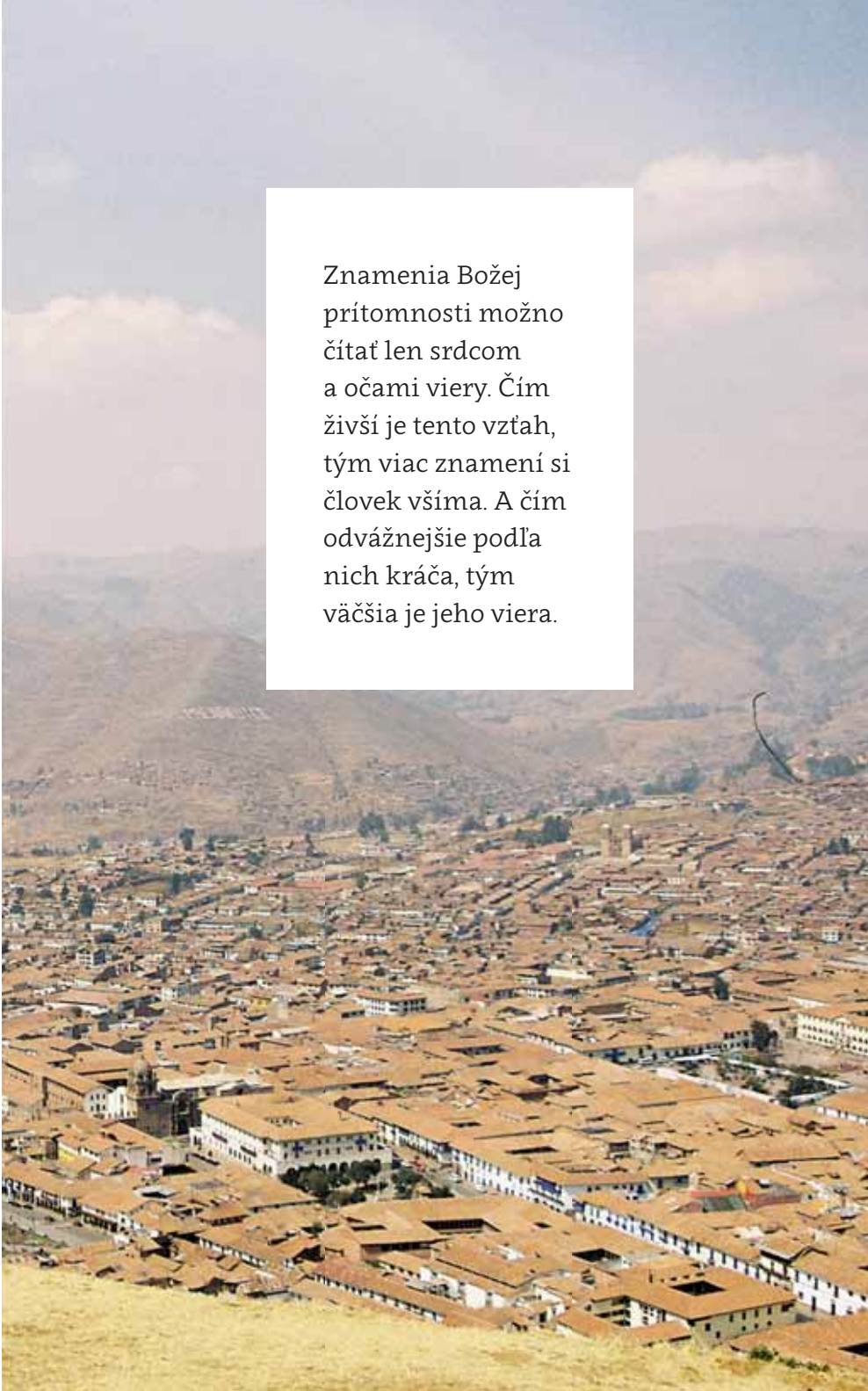
~ Cez križ k svetlu ~

Križ je najbohatší a najpoužívanější symbol. Jeho zvislé a vodorovné rameno vyjadruje nevyhnutnú otvorenosť pre druhých a pre Boha. Znamenajú naplnenie základného imperatívu i potreby lásky k Bohu a k blížnemu. Jeho štyri ramená ukazujú na východ, západ, sever a juh a definujú naše miesto vo vesmíre. Predstavujú aj štyri ročné obdobia a v ich striedaní náš život v čase. Kristovou smrťou na šibenici, ktorá mala tiež tvar križa, sa stáva znamením absolútnej lásky. Milióny kresťanov denne začínajú týmto znamením svoju prácu, štúdium, jedlo i odpočinok. Dotýkajú sa pri tom čela, hrude a pliec, čím sa v mene Boha Otca, Syna i Svätého Ducha celí vkladajú do toho, čo práve robia, teda svoju myseľ, city i námahu. Milióny križov zdobia chrámy i domáce príbytky, stoja pri cestách i na vrchoch. A z viac než šiestich miliárd našich súčasníkov nesie každý nejakú podobu svojho osobného križa.

Stáročiami overenú životnú skúsenosť *per cruce ad lucem* preberáme do názvu knihy, ktorá chce byť darčekom tým, čo ju doprajú sebe či svojim blízkym. Je malou kolekciou z nesmierne bohatej palety križov rôznych tvarov, materiálov a prevedenia a z najrozmanitejších kútov sveta. Sú voľne usporiadané, lebo tak aj prichádzali cez viac než dve desaťročia pred objektív môjho fotoaparátu. Jednoduché snímky, no hovorí z nich *genius loci* i vnútorné rozpoloženie tých, čo jednotlivé križe vytvárali. Priebežne som si na malé lístky písal vlastné i voľne parafrázované myšlienky na tému križa i podnetné citáty rozmanitých autorov s túžbou raz sa o ne podeliť. Zdá sa, že cez spleť okolností dozrel čas. Hlinu priamo z miest Kristovho utrpenia, vloženu na obálku tejto knihy som osobne priniesol ako vzácnu relikviu. Verím, že obrazy i slová oživí Duch a prinesú každému lúč svetla, sily či útechy, ktorú práve potrebuje.

Znamenia Božej
prítomnosti možno
čítať len srdcom
a očami viery. Čím
živší je tento vzťah,
tým viac znamení si
človek všíma. A čím
odvážnejšie podľa
nich kráča, tým
väčšia je jeho viera.

~ Cusco, Peru ~

~ Nazaret, Svätá zem ~

Krížová cesta na križovatkách
života. Hriech a vykúpenie,
násilie a nežnosť, zbabelosť
a odvaha, námaha a útecha,
zrady a priateľstvo, útek a návrat...

~ Verdines, Južné Tirolsko, Taliansko ~

„S krížom je náš život pevný, dobre zakotvený, chránený proti búrkam, odolný pred zmenami. Kríž nás očistí, zakotví a uspôsobí na lásku.“

CHIARA LUBICH

~ Priesmyk Jama (4 200 m n. m.), Čile ~

Večnosť sa začína už dnes. Odkedy večný Boh prišiel na zem, pozemský život so všetkým, čo ho naplňa, sa stal súčasťou večnosti. Križ, vertikála a horizontála, tu sa časnosť vlieva do večnosti, láska k Bohu sa spája s láskou k človeku. Koniec a zánik sa životu z hĺbky duše prieci. Každý túži žiť, a preto žiť večne.

„Kde je Boh?
Na druhom konci križa.
Áno, na konci môjho križa.
Ale aj na konci križa cudzieho.
Kdekoľvek je križ, musím ho uchopiť
obomi rukami. Z hociktorej strany.
Na druhej je vždy on.
Odteraz už viem, kde ho nájdem.“

ALESSANDRO PRONZATO

„Premena sa uskutočňuje na dne nášho strachu a zúfalstva, nie od brehu, odkiaľ sa môžeme na svoj strach bezpečne pozeráť. Musíme veriť, že Boh pôsobí práve v okamihu, keď sme už na konci možností a síl.“

ANSELM GRÜN

Križ, miera ľudského utrpenia, ktoré Boh berie na svoje plecia, váha človeka v Božích očiach. Tu sa nič nestráca. Ježiš padá pod križom i vstáva s ním. „Nesie, znáša i odnáša našu úzkosť.“

KARL BARTH

~ Jeruzalem, Via Dolorosa, Svätá zem ~

„Byť dobrým človekom, na to nestačí vedieť,
čo je dobro, ale milovať. Boh hľadá ľudské srdcia
ako pole, na ktorom chce zasadiť svoj strom
lásky. Mierou lásky je milovať bez miery.“

SVÄTÝ AUGUSTÍN

~ Schenna, Južné Tirolsko, Taliansko ~

„Sviatok je pokrmom, načerpaním
síl. Je znamením vzkriesenia, ktoré
nám dáva silu niesť každodenný
kríž. Oslava a kríž sú úzko spojené.“

JEAN VANIER

~ Escorial, Španielsko ~

Vyhýbať sa krížu stojí neraz viac námahy a bolesti než ho prijať a niešť. Každé odloženie násobí váhu kríža, čím aj drobnosti narastajú do neúnosných rozmerov.

B+O+H.

(...)

Nepokoj ľudský, túlavý,
nevieš...

ak nevieš, tak ich píš –
tri hlásky svojej úľavy,
tri krížiky
pod vlastný kríž.

MILAN RÚFUS

~ Hirtzerspitze, Južné Tirolsko, Taliansko ~